

ריסון בעלי חיים בבית המטבחיים לצורך שחיטה ללא הימום

IAWP 2014

ד"ר מיטל בקאל-וייס
לשכה וטרינרית ממשלתית העמקים

ריסון טרום שחיטה

- מטרת הריסון: הגבלת תנועה- כדי שפעולת השחיטה תהיה מדויקת, מהירה ויעילה ותגרום לכמה שפחות סבל
- מהגדרתה פעולה היכולה לגרום לסטרס רב לבעל החיים
- תקנות מחלות בעלי-חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד-1964: אדם העוסק בכפיתת בהמה, הפלתה ושחיטתה ישתמש במכשירים וינקוט בשיטות שיקטינו צער וכאב מהבהמה
- חובת עקידה טרום שחיטה ביהדות

מטרות ריסון בשחיטה ללא הימום

- חיוני שהצוואר ייחשף במלואו לביצוע החתך
- שהחתך יישאר פתוח במשך הדימום ועד לאובדן ההכרה
- שהבהמה תישאר מרוסנת עד לאובדן ההכרה

השלבים לריסון טוב

1. ניהוג רגוע ומקצועי
2. ריסון יעיל ומהיר
3. שחיטה המלווה בהקזת דם מהירה

- ניהוג וריסון לא מקצועיים פוגעים ברווחת בעל החיים ובטיב וברוחיות התוצרת

רווח=רווחה

מדוע חשוב שבעל החיים יהיה רגוע בעת השחיטה?

- תצפיות הראו כי חיות רגועות מאבדות את ההכרה ומתמוטטות מהר יותר לאחר השחיטה
- רמות הורמוני סטרס (אדרנלין) נמוכות יותר

מהם הגורמים המפחיתים רמת הסטרס בעת ריסון הבקר

- ריסון בתנוחת עמידה נוחה מלווה בהיפוך מהיר לפני השחיטה
- הגבלת תנועת הבהמה קדימה אחורה ולצדדים
- הגבלת תנועת הראש והצוואר ע"י עוקד ראש
- לחץ אופטימלי הנותן לבהמה תחושה שמוחזקת ללא יצירת לחץ מוגזם הגורם לכאב
- תחושת ההחזקה מרגיעה את הבהמה

נקודות חשובות בריסון בקר

- ציוד מתאים
- צוות עובדים מיומן
- אין להכניס את בעל החיים לתא העקידה בטרם השוחט מוכן והסכין מושחזת
- הבהמה צריכה להיות מרוסנת בחוזקה אך ללא גרימת כאב
- מאבק ווקואליזציה הם סימנים ללחץ רב מדי או כאב
- ברגע שהחיה מרוסנת יש לשחוט אותה מיד- אין להשאיר בע"ח חי לחכות בתא העקידה

שיטות ריסון

- קיימות שיטות ריסון שונות של בקר (קשירה בחבל- Casting) אך רובן פוגעות ברווחת בעלי החיים
- השיטה המומלצת והנהוגה כיום בישראל בכל בתי המטבחים היא שימוש בתא עקידה מכאני מסתובב
- משולב עם עוקד ראש מכאני

תא עקידה מכאני מסתובב

- הבהמה מרוסנת בתנוחת עמידה
- לחץ אופטימלי מספק לבהמה תחושה שהיא מוחזקת
- התא מתאים עצמו לבהמות בגדלים שונים
- כשהבהמה מרוסנת היטב התא מסתובב, סיבוב חלק במהירות מוגבלת
- החתך מתבצע סמוך ככל הניתן לרגע הסיבוב- לא יותר מ 10 שניות

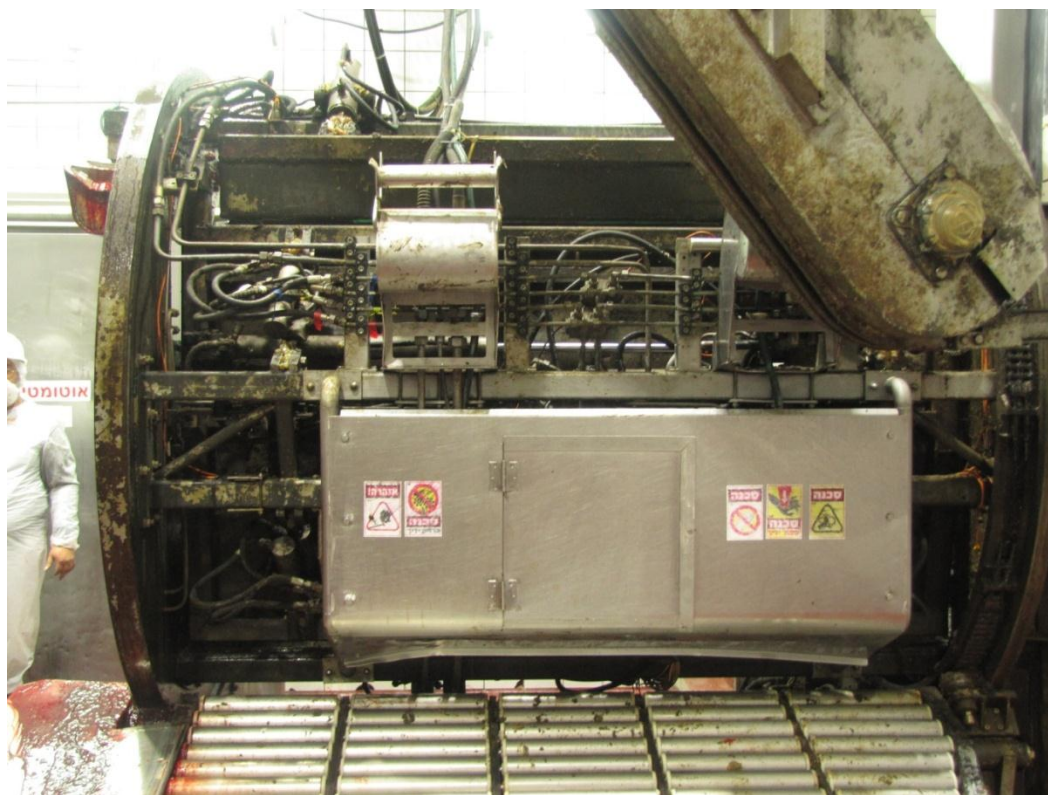

תא עקידה מכאני מסתובב

• מבט פנימה

• מבט מהצד

עוקד ראש

עקידת הראש

סרטון תא עקידה

מבט מהצד

סרטון תא עקידה

מבט מקדימה

תיבת ריסון בשכיבה על הצד

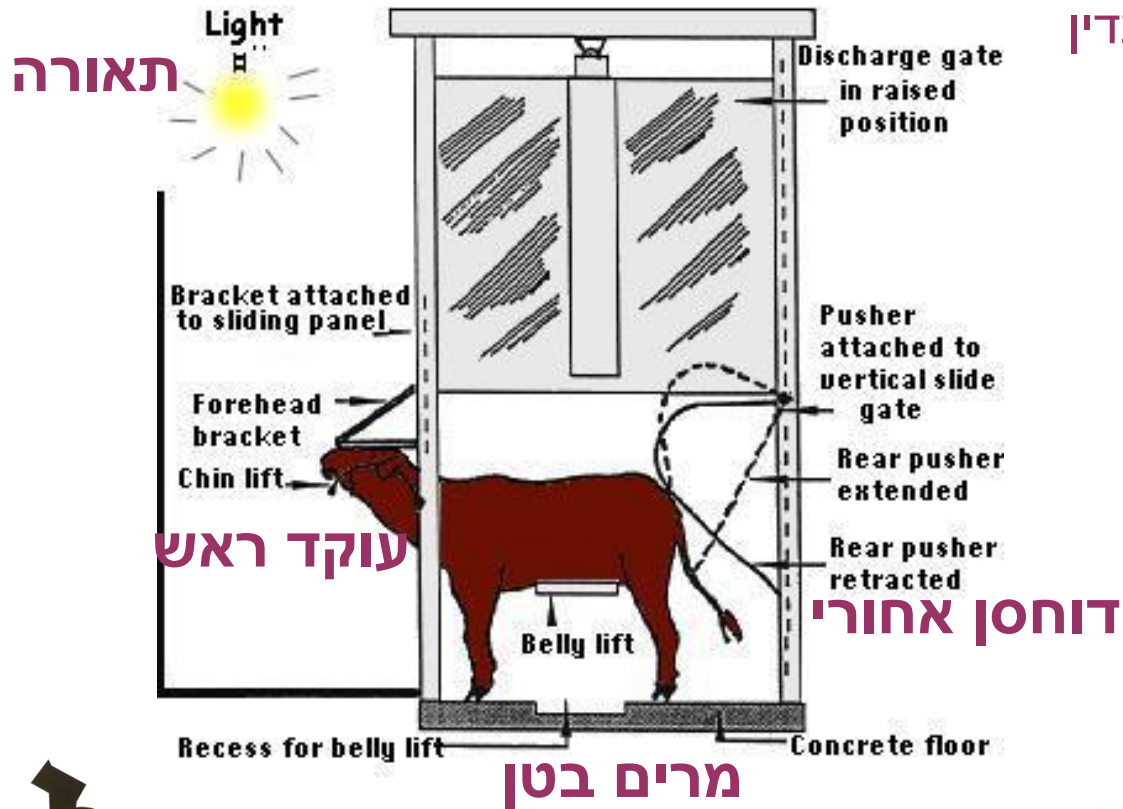

- זו השיטה המקובלת ביותר לשחיטה מוסלמית במזרח

תיבת ריסון בעמידה (ASPCA)

תיבות ריסון הנהוגות בארה"ב לצורך שחיטה יהודית פותחו בשיתוף פעולה בין ארגונים יהודים אורתודוקסים, רבנים וד"ר טמפל גרנדין

דגשים בריסון בקר

(ע"פ נוהלי השו"ט)

1. בקר גועה מצוי בסטרוס
2. בקר רגוע מדמם מהר יותר ולכן מאבד הכרה מהר יותר
3. יש לקצר ככל הניתן את פרק הזמן בו הבקר מרוסן אין להשאיר את בעל החיים חי בתא העקידה
4. זמן בין הריסון בתא העקידה לביצוע החתך צריך להיות עד 10 שניות
5. הריסון נמשך עד שהחיה מאבדת את ההכרה לא פחות מ 30 שניות
6. ציוד מתאים וצוות מיומן תורם לריסון אידיאלי

ריסון צאן

- ריסון רגוע, שקט ומיומן
- ניתנים לריסון ידני
- מובלים על מסוע והראש מרוסן ידנית
- מאפשר שחיטה מהירה יותר

סרטון עקידה ידנית של צאן

סרטון עקידה ידנית של צאן

כניסה לתא העקידה

- כניסה לתא העקידה- הנקודה הקריטית!!!
  - צריכה להיות מתוכננת היטב מבחינה מבנית
  - צוות מיומן
  - בעלי החיים צריכים להיכנס לתא מרצונם
- החופשי

בעיות הנוגעות לכניסה לתא העקידה

- נקודת מעבר (מחוץ/פנים, שקט/רעש, מואר/חשור, קבוצה/בדד)
- תשתיות- שינוי במבנה הרצפה, הקירות
- נראה כמו מבוי סתום

כיצד ניתן להקל על בעלי החיים את הכניסה לתא העקידה?

- שמירה על שקט
- עיצוב התא כך שיראה כמעבר
- אור מעל פתח התא
- שמירה ריצוף זהה 1.5 מ' לפני הכניסה

עיצוב התא כך שיראה כמעבר

תאורה חזקה בכניסה לתא העקידה

לסיכום

- ריסון מהווה את הנקודה המאתגרת ביותר בכל השרשרת מבחינת שמירה על רווחת בעלי חיים
- בקר רגוע קל יותר לניהוג ומאבד הכרה מהר יותר

רווח=רווחה

